



משרד החינוך  
המינהל הפדגוגי  
תכניות משלימות למידה

שְׂמֵחָה רַבָּה, שְׂמֵחָה רַבָּה,

אָבִיב הַגִּיעַ, פֶּסַח בָּא!

לקט רעיונות והפעלות לחופשת הפסח

למגזר החרדי

טיוטה

מהדורת ניסוי

עריכת לשון: כוכבה גרסון.



משרד החינוך  
המינהל הפדגוגי  
תכניות משלימות למידה

עמוד	תוכן
2	פתיחה
3-4	הצעה לסדר יום
5	כמה מילים על אווירה...
6-7	חג האביב
8	מה נשתנה
9-10	נתכונן לכבוד החג
11	כולנו מסובין
12-17	באגוזים נשחקה
18	מרשם לעוגת אגוזים להכנה עם הילדים
19-20	משחקי חברה



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

בס"ד

לצוותים החינוכיים של "ניצנים" בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד,  
שלום רב,

לקראת חופשת הפסח, מוגש לכם תלקיט שיסייע בידכם לקיים פעילויות מגוונות ומותאמות לימי חופשה.

**מהות העבודה בימי חופשה**

- העבודה תהייה במתכונת פתוחה וגמישה שתענה על צרכים של הילדים, של אנשי הצוות ושל הגן.
- מכיוון שאנו יוצאים מנקודת הנחה שהילדים למדו את נושאי חג הפסח (הולדת משה רבנו, עשרת המכות, יציאת מצרים, חמץ-מצה, המצוות והמנהגים, ההגדה) במסגרת ימי הלימודים, הפעילויות בימי החופשה יועילו להטמעת נושאים אלו באמצעות פעילויות חווייתיות מהנות. נוסף על כך, ניתן לעסוק בנושאים לא שגרתיים שמעניינים את הילדים, בבחינת "שוברים שיגרה".
- סדר היום יותאם למהות ואופי הימים שתבחרו.
- בחינוך המיוחד, יש להתבסס גם על התכניות האישיות/הגניות (תח"י, תל"א, תלג"ן) בהתייחס למתווה הכולל.

**• לרשותכם:**

1. הצעה מומלצת לסדר יום בגן.
2. מגוון הצעות לפעילויות לבחירתכם.



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**הצעה לסדר יום מהשעה 8:00 ועד השעה 13.00**  
**(סדר היום גמיש ויותאם לצרכי הילדים)**

פעילות חופשית במרחבי הגן.	9:00 – 8:00
תפילת שחרית.	9:30 – 9:00
<b>מפגש בוקר חווייתי ומפעיל בנושא פסח</b> : שיר-סיפור-משחק מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
<b>ארוחת בוקר</b> משותפת סביב שולחנות בשילוב פעילות מקדמת כישורי חיים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט, הלכות והנהגות בזמן הסעודה ועוד.	10:00 – 9:30
<b>מגוון פעילויות בקבוצות קטנות</b> בהשראת חג הפסח. כולל פעילות חופשית בסדנה להבעה ויצירה בחומרים.	11:30 – 10:00
<b>פעילות חופשית בחצר</b> . פעילויות חברתיות ופעילויות גופניות. מגוון רעיונות בתלקיט.	12:30 – 11:30
<b>מפגש קצר בין חברים</b> בהפעלת משחק/י חברה שנבחרו על ידי הילדים ומונחה/ים על ידי הילדים.	13:00 – 12:30
<b>פרידה.</b>	



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**הצעה לסדר יום מהשעה 8:00 ועד השעה 16.00**  
**סדר היום גמיש ויותאם לצרכי הילדים**

פעילות חופשית במרחבי הגן.	9:00 – 8:00
תפילת שחרית.	9:30 – 9:00
מפגש בוקר חווייתי ומפעיל בנושא פסח. מגוון רעיונות בהמשך התלקיט.	
ארוחת בוקר משותפת סביב שולחנות בשילוב פעילות מקדמת כישורי חיים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט, הלכות והנהגות בזמן הסעודה ועוד.	10:00 – 9:30
מגוון פעילויות בקבוצות קטנות בהשראת חג הפסח. כולל פעילות חופשית בסדנה להבעה ויצירה בחומרים.	11:30 – 10:00
פעילות חופשית בחצר. פעילויות חברתיות ופעילויות גופניות. מגוון רעיונות בתלקיט.	12:30 – 11:30
שעת סיפור.	13:00 – 12:30
ארוחת צהריים משותפת סביב שולחנות בשילוב פעילות מקדמת כישורי חיים כגון: עריכת שולחנות, הגשה, הכנת סלט, הלכות והנהגות בזמן הסעודה, פינוי ואירגון שולחנות.	14:00 – 13:00
תכנית העשרה חיצונית בחלוקה לשתי קבוצות.	14:30-15:30
פעילות חופשית הפגתית ומרגיעה: עיון בספרים, האזנה למוזיקה, פעילות חופשית בסדנה להבעה ויצירה בחומרים, פעילות בתנועה, אוריגמי, הכנת מאכלים ואפייה ועוד.	15:30 – 14:30
מפגש קצר בין חברים בהפעלת משחק/י חברה שנבחרו על ידי הילדים ומונחה/ים על ידי הילדים.	16:00 – 15:30
<b>פרידה</b>	



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

בימי החופשה כדאי לעסוק בנושאים מגוונים הקשורים לפסח, שמוצעים בהמשך התלקיט, אך אפשר גם להתייחס לנושאי העשרה אחרים כגון:

- **משחקים בטעם של פעם** - ימים בהם משחקים משחקי תחרות ותנועה.
- **שירי תנועה ומשחק**
- **אומנות חופשית במגוון חומרים**: חימר, עיסת ניר, צבע רטוב, בצק ועוד...
- **גינה וגינות**

ועוד כיד הדמיון....

הערה: תלקיט פסח, בנוי לפי נושאים, אך אפשר להחליף ולהעביר תכניות מיום ליום בהתאמה לצרכי הילדים והמסגרת.

## **האווירה...**

### **כדאי... תערוכה בגן לקראת החג**

הכנת תערוכה בגן היא אמצעי העשוי לדרבן את הילדים לאסוף מידע על החג, להכיר את משמעויותיו ואת סמליו, ולזהות מבין מגוון הנושאים תחומי עניין. תכנון התערוכה והוצאתה לפועל (חלוקת התפקידים בין הילדים – מי עושה מה?) מסייעת לקידום עבודת צוות של ילדי הגן. הקמת תערוכה מהווה כר פורה להעלאת רעיונות, לפתרון בעיות ולקיום אינטראקציה חברתית של ילדי הגן.

לקראת הקמת התערוכה בגן נכיר את כל מוצגי התערוכה, נשוחח על הייחודיות של כל אחד מהמוצגים והקשר שלו לחג הפסח.

אפשר לערוך תערוכה של:

הגדות של פסח מן המוכן וכאלה שהילדים יצרו, תמונות אמנות המשקפות את נושאי החג, תערוכה של קערות הפסח שהוכנו על ידי הילדים, גביעים ליין, ציורי הילדים לקראת החג, ועוד.

אפשר להכין כרטיסים, ולהזמין את ילדי המסגרת הסמוכה לבקר בתערוכה, ביקור מודרך ע"י אחד מהילדים שימש כ"מדריך".



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

## **חג האביב**

המעקב אחר השינויים בטבע בתקופת האביב, יוצר חוויה של התבוננות בבריאה והתרגשות. יש לאפשר לילדים לחוות את ההתחדשות שברא הקב"ה בטבע בדרך של חוויה חושית: **להריח את הריחות, להאזין לקולות הטבע, למשש ולראות את יופיו של הטבע.** אל תוותרו על הסיור בחוץ! צאו (לפי הנהלים כמובן) לסיור בשדה, בחורש או בחצר, לראות את הבלבוב ואת הפריחה בשיאה. שהו בטבע וראו עם הילדים מה השתנה בחוץ. קחו אתכם מגדירים, מגדלות, משקפות וכל הנחוץ לסיור בחוץ.

הביאו אתכם לגן מספר דוגמאות של פרחים שאינם מוגנים, הניחו באגרטלים וחפשו אותם במגדיר הפרחים.

### **שיר: בואו נקשיב לקולות האביב / מ' שידלובסקי**

2. בואו נקשיב לקולות האביב (2)

**ציפורים ציף ציף צוף,**  
פרפרים, ריף ריף רוף,  
כי אביב יפה בחוץ (2).

1. בואו נקשיב לקולות האביב (2)

**פרפרים, ריף ריף רוף**  
כי אביב יפה בחוץ (2).

4. בואו נקשיב לקולות האביב (2)

**המלקוש טיף טיף טוף,**  
הדבורים זים זים זום,  
ציפורים ציף ציף צוף,  
פרפרים, ריף ריף רוף,  
כי אביב יפה בחוץ (2).

3. בואו נקשיב לקולות האביב (2)

**הדבורים זים זים זום,**  
ציפורים ציף ציף צוף,  
פרפרים, ריף ריף רוף,  
כי אביב יפה בחוץ (2).



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

ניתן לערוך הכרות עם בולים בטבע: בולי פרפרים, בולי פרחי אביב, וליצור קולקציית בולים חדשים בהשראת הסביבה הקרובה.



**טיולי חושים**

בסיכום- כל קבוצה תספר במליאה את החוויה.

**טיול קולות**

עוצמים עיניים, מקשיבים.

מה שמענו?

**משחק ארוז**: משחקי זיכרון, קופסאות סגורות וחפצים מרשרשים בתוכן. אפשר לשחק בזוגות.

**טיול ריחות**

עוצמים עיניים.

מה אנחנו מריחים?

**משחק ארוז**: זיכרון ריחות בקופסאות מריחים ומזהים.

**טיול מראות**

נפקח עיניים.

"נצלם" ולאחר מכן נצייר במגוון צבעים תופעות מעניינות...

נכין מיצג קטן של ה"תמונות".





**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**



**מה נשתנה?**

פסח, הוא חג מלא בשינויים וחוויות חדשות ובלתי מוכרות לילד, החל מהניקיונות וכלה בישיבה סביב שולחן ליל הסדר. לפניכם מגוון פעילויות אותן תבחרו לפי שיקול דעתכם.

**שוק קח תן** - לפני פסח מצטברים בכל בית, חפצים טובים אך מיותרים. ניתן להכין מקום עבור חפצים שהילדים יביאו, ולהודיע להורים על פתיחת שוק קח- תן. כל ילד יוכל לתת ולקחת משהו אחר, שימושי יותר בעבורו. "הבאתי שתי חולצות /טרקטור משחק/עט – במה אפשר להחליף את זה?"

נמנה את אחד התלמידים כאחראי וסדרן. תרומות הפעילות היא סביבתית, כלכלית, וחברתית.

**מרכז "הגעלת כלים" בחצר- משחק "כאילו"**

אפשר לבנות בחצר הגן מרכז להגעלת כלים: חבית, כפפות נגד חום, סל מחומר עמיד. הילדים יבנו את המרכז, יוסיפו כרזות לבטיחות, את הברכות וההלכה, ויביאו כלים מהבית ל"הגעלה". בכל יום ילד אחר יהיה האחראי.

**יצירה בחומר חרסיתי**

עבודה ב"חימר" מומלצת בכל ימות השנה, יתרונותיו הרבים של החומר מאפשרים עבודה מוחשית מאד.

**יצירת פירמידה מחימר**



את הפירמידה אפשר ליצור בשתי דרכים:

א. מרטיבים את הידיים ויוצרים מהחומר צורה של פירמידה עם בסיס מרובע. חורטים על הפירמידה דוגמה של לבנים באמצעות קיסם שיניים או כל אביזר דומה.

ב. מכינים מהחומר לבנים קטנות, שמהן בונים פירמידה. אחרי שהפירמידה מוכנה מפזרים עליה חול.

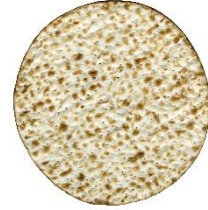
אפשר ליצור מיצג "בני ישראל במצרים" עם פירמידות, חול ואבנים ואנשים קטנים - בובות או דמויות ממשחקים אחרים שיושאלו לצורך העניין וייצגו את בני ישראל והמצרים. ניתן להוסיף גם נוף מסביב - עצי דקל גזורים מבריסטול או סול, ואת נהר הנילוס מנייר קרפ כחול או מצלופן כחול.



משרד החינוך  
המינהל הפדגוגי  
תכניות משלימות למידה

נתכונן לחג המצות:

**על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להזמיין**



**אפיית מצות**- היצירתיים יכולים לבנות תנור מכמה לבנים (אפשר לבני בוץ..). ומכסה פח. מניחים את הלבנים על האדמה, ומעליהם נניח מעין גשר מכסה פח. מתחתיו נבעיר אש באמצעות עצים (בזהירות, ולפי הכללים).  
לאפיית המצות נדרש:

**מרכיבים:**

**ציוד:**

שולחנות נקיים מצופים בניר לבן	קמח
מערוכים	מים
מזלגות או מחוררים למצה	
שעון להזכיר כל חיי רגעים	

קבוצה אחת- תכין שילוט למאפיית המצות, כרזות על כללי זהירות, מחיר לק"ג.  
קבוצה שניה- תכין אריזות מחומרים ממוחזרים למצות שנאפה.  
קבוצה שלישית- תכין את ציוד המאפיה: שולחנות, עיטוף וכיד הדמיון.  
כל הגן יעסוק בתהליך: איש קמח, איש מים, לשים, מרדדים, מחוררים. המדריך יכניס לתנור.

נכין חרוסת...

**למה נקרא שמה זרוסת? "שדומה לטיט של לבנה שהיא מעשה זרסית". הזוטים הארוכים שבזרוסת הם זכר לתבן, ואילו הזולק המרוסק הוא זכר לטיט.**



**מרכיבים:**

4 תפוחים קלופים ומגוררים  
1/2 כוס אגוזים גרוסים  
1/2 כוס תמרים טחונים/ או ממרח  
1/2 כוס יין אדום מתוק  
3 כפיות דבש  
מערבבים הכל יחד ומכניסים למקרר עד ליל הסדר.

אפשר להכניס לצנצנת נקיה ולהכין תוית.  
מצורף מרשם חרוסת אוריני לילדי הגן



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**חג החירות:**



**הכנת יין מצימוקים לחג**

לתוצאות נדרשים מספר ימים.

**מרכיבים:**

1/2 קילו צימוקים

3/4 קילו סוכר

כ-2 ליטרים מים חמים

**משך ההכנה** – קצר. אולם זמן ההשריה והתסיסה - כשלושה שבועות.

**אופן ההכנה:** מראים לילדים את הצנצנת/ הכלי הריק/ה.

חשוב שהכלי יעבור שטיפה טובה שתחטא אותו לפני כן – כמובן.

נותנים לילדים לאסוף בעצמם חופן צימוקים ולהכניסו לתוך הצנצנת, עד שכל הצימוקים בתוך הצנצנת.

לאחר מכן נוסיף את הסוכר מעל הצימוקים בעזרת הילדים ורק אז נוסיף את המים החמים.

**נתבונן** עם הילדים בשכבות שנוצרו בצנצנת, מהו החומר שנמצא בקרקעית, מהו החומר באמצע ומהו החומר בשכבה העליונה. לאחר ערבוב נאטום את הכלי בעזרת בד, מעליו אפשר להניח **בלון**.

במהלך הימים הבאים יבחינו הילדים בתהליך התסיסה. נעקוב עם הילדים בכלי בכל יום ולאחר 2-3 שבועות (זה יהיה אחרי פסח...) נטעם יחד מהיין. (אפשר לאחר 5-8 ימים לסנן, אך ככל

שממתינים זה משתבח)



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

## **כולנו מסובין... ליל הסדר**

**עריכת השולחן:** ילדים אוהבים מאוד לערוך שולחן. עריכת שולחן הסדר יש בה למידה ערכית וגם חשיבתית. הערך הוא ההתייחסות לארגון לכל סועד, שיתוף הפעולה בעריכת השולחן וקיים גם ערך אסתטי. בפן המתמטי - התאמה חד-חד ערכית, כאשר יש לדאוג לכל סועד, כסא, צלחת, גביע וכו' או לבחון עימם כמה סועדים יש לנו בשולחן החג ולהביא את כלי האוכל בהתאמה לכמות המתבקשת.

הילדים יבחרו את צבע המפה, הכלים, הסכו"ם. יש לשים דגש על ההבחנה בין עריכת שולחן לשבת או ליום חג אחר לבין עריכת שולחן הסדר. (קערת הפסח, ההגדה, המצות...)

### **חג הפסח פה - סח**

#### **אמירת ה"הגדה" והקושיות**

סיפור יציאת מצרים הוא מצווה מדאורייתא, ואנו מקיימים מצווה זו באמירת ה"הגדה". לאחר הקטע הארמי (הא לחמא עניא) שואל הבן ארבע קושיות ואחריהן אנו עוסקים ב"תשובות" עליהן, שכן כל עיקרו של ה"סדר" ומנהגיו אינם אלא לעורר את הבן לשאול ולתת לנו הזדמנות לספר על יציאת מצרים.

#### **יציאת מצרים**

אפשר לתת לילדים להמחיש את סיפור יציאת מצרים. לאפשר תחפושות ואביזרים שונים על מנת שהילדים יוכלו להתחפש ולהציג את הדברים. מקל, חגורות, תכשיטים, (תחשבו, אולי ניתן להכין קודם לכן, מחרוזים או מחמר?) שקים, בצק, ועוד...

ניתן לשיר שיר מההגדה שהילדים שמעו במשך השבוע, לאפשר לחבר **ריקוד**, ולהופיע בפני הילדים.

#### **שירי ההגדה:**

מה נשתנה

והיא שעמדה

אחד מי יודע

חג גדיא



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**חד גדיא**

שיר שכתוב בארמית, שפה קדומה הדומה לעברית.  
נספר את סיפור חד גדיא בעברית (קיימת גירסה של אריאלה סביר)  
ננסה יחד עם הילדים לתרגם כמה מילים מהשיר וכך להבין את מהלכו.  
נשמיע את השיר.  
הילדים ינסו להאזין ולגלות מילים שמוכרות להם.  
אפשר לתת לאייר/לכיר את השיר.

**חפש את האפיקומן :**

בסימן "צפון". נוהגים לצורך כך לקחת חצי מהמצה האמצעית משלוש המצות המונחות על שולחן הסדר, ולהצניעה עד סוף הסדר. סביב המצה הזו התפתח המנהג שהילדים מנסים "לגנוב" אותה, ולקבל הבטחות למתנה בתמורה להחזרת המצה. כשנחגוג את "ליל הסדר" במסגרת הצהרון, נוכל להסתיר את ה"אפיקומן" ולתת לילדים לחפש אותו.

מדפיסים פתקי "חפש את האפיקומן" (כמו חפש את המטמון) על פי הגיל המתאים.

מתכננים היכן שמים כל פתק (על פי רשימת מקומות המסתור להלן), כך שיוביל לפתק הבא שמונח בתחנה הבאה.

בעת התכנון, כדאי לכתוב מאחורי כל פתק איפה להניח אותו, לאיזה תחנה הוא שייך.

התחנה הסופית היא מקום המסתור, שבה מניחים את הפרס. פרס לכל הילדים.



משרד החינוך  
המינהל הפדגוגי  
תכניות משלימות למידה



## באגוזים נשחקה

### מדוע משחקים באגוזים בפסח?

• משחק באגוזים לילדים - הוא עתיק יומין וכבר נזכר במדרש "אגוז זה שיחוק לתינוקות" (שיר השירים רבה)  
רבי עקיבא היה נוהג לחלק קליות ואגוזים לילדים בסדר פסח שלא ישנו אלא יתעסקו במשחק ובפיצוח האגוזים וישמרו על ערנותם ולא יפריעו למהלך הסדר.

אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: אתה אומר לי, לך והוצא את ישראל, היכן אני משכינם בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצינה? מנין לי לספק במאכל? ובמשתה? כמה חיות יש בהן? כמה מעוברות יש בהן? כמה תינוקות יש בהן? כמה מיני מזונות התקנת להם להחיות שבהן? כמה מיני ריכוכי התקנת למעוברות כמה קליות ואגוזין התקנת לתינוקות?  
(מדרש שמות רבה)

### פעילות:

הכרות עם סוגי אגוזים באמצעות משחק. אפשר משחק זיכרון קבוצה מול קבוצה.  
(קיים נספח)  
ניתן לשוחח על כל תמונה שמרימים.  
אפשר להשתמש בתמונות גם למשחק אחר.

על פי הנחיות "בטרם" לילדים מתחת לגיל 5 אסור לאכול סוכריות, בוטנים ואגוזים למיניהם ומסטיקים עגולים.



## משרד החינוך

### ◆ מידע לצוותי הצהרון :

**אגוזי מלך :** אגוזי מלך עשירים מאוד בחומצות שומן מסוג אומגה 3 התורמות לשמירה על בריאות הלב, נוגדות דלקות. עץ האגוז הוא עץ נשיר המתנשא לגובה של 25-35 מטר ובעל גזע בקוטר של עד 2 מטר. הוא גדל בטבע מדרום-מערב סין מערבה עד לבלקנים. פירות העץ נאכלים ומשמשים לתעשייה. האגוזים משמשים בעיקר לאכילה ולאפיה.

**אגוזי ברזיל :** אגוזי ברזיל מכילים כמות יפה של חומצות שומן בלתי רוויות העוזרות להעלות את רמות הכולסטרול הטוב ולהוריד את הסיכון למחלות לב. **העץ צומח** בדרום אמריקה.

**בוטנים :** אגוז אֶדְמָה, מכונה בוטן בשפה יומיומית, עשירים בחלבון, אשלגן, ויטמין B וברזל. הם בעצם קטניות ולא אגוזים אך דומים בערכיהם התזונתיים לאגוזים. את הבוטנים מגדלים גם בקרקעות הלס בנגב בישראל.

**אגוזי קשיו :** אגוזי קשיו עשירים בחלבון ומינרלים שונים כגון אבץ וברזל. עץ הקשיו גדל באזור אמריקה הדרומית, ומוצאו בצפון מזרח ברזיל. הקשיו חייב לעבור עיבוד לפני האכילה.

**אגוזי פקאן :** עשירים בסיבים תזונתיים המסייעים לפעילות מערכת העיכול וויטמין A ואבץ המסייעים לשמירה על בריאות העור, הציפורניים והשיער וכן בעלי תפקיד חשוב במערכת החיסון. במהלך השנים הביאו את עץ הפקאן מאמריקה לארץ ישראל. אפשר לראותו בחצר גינות של בתים וגם בשדות.

**אגוזי לוז :** אגוזי לוז מכילים מינרלים שונים כגון אשלגן, מנגן וברזל. עשירים בויטמין C ו-E. אגוז לוז נקרא גם אגוז אילסר או אגוז בונדוק (בערבית), הוא הפרי האכיל של שיחים נשירים הגדלים בטורקיה ארצות הברית, ספרד, איטליה, צרפת, סין ואוסטרליה. (הם זקוקים למזג אוויר קר וחורפי על מנת לפתח תפוחת).

אגוזי הלוז גדלים באשכולות על השיח. כשהאגוזים מבשילים, הפרי הגדול והשעיר נפתח, והאגוז נושר לאדמה, מוגן בקליפתו הקשה. לשיח הלוז אורך חיים גבוה במיוחד והוא מספק אגוזים במשך מאות שנים. לאגוז עצמו קליפה דקה שעטופה במעטה מגן עבה. את האגוז צורכים טרי או קלוי.

**פיסטוק חלבי :** עשיר גם הוא בויטמין A החשוב לשמירה על בריאות העור, השיער והציפורניים וכן לריריות בגוף כגון העיניים או רירית המעיים. כמו כן, עשיר בסיבים תזונתיים וחלבון ולכן תורם לתחושת השובע. עשיר באשלגן ומכיל ויטמינים מקבוצת B. העץ, מתנשא לגובה 10 מטרים. מוצאו מהאזורים ההרריים של איראן, טורקמניסטן ומערב אפגניסטן.



יצירה:

חיות מאגוזים

מה צריך? אגוזי מלך, שאריות לבד ועיניים זזות, טוש שחור, מספריים ודבק.

**לינשוף** - גוזרים מלבד שני עיגולים לעיניים, משולש למקור וזוג כנפיים ומדביקים. מוסיפים עיניים וזה הכל!

**לעכבר** - חוצים את האגוז לשניים בעזרת סכין בעדינות, מוסיפים אוזניים וזנב מלבד, מציירים עיניים –ואף בטוש שחור והעכבר מוכן!

**חיפושית** - בהשראת האביב.. חוצים את האגוז לשניים, צובעים באדום, מוסיפים 7 נקודות לבנות, מחושים, ואפשר לטייל בין הפרחים.



בַּאֲגוּזִים נִשְׁחָקָה –  
חַג הַפֶּסַח בָּא!

זוּג אוּ פֶרֶט,  
זוּג אוּ פֶרֶט,  
מָה אֶצְלִי בִיד?

אִם נִחֲשֶׁת וּמְצֵאת –  
הֵם כֻּלָּם שְׂלָד.  
לֹא נִחֲשֶׁת, לֹא מְצֵאת –  
תֵּן לִי אֶת שְׂלָד!





**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**רעיונות לפעילויות עם אגוזים:**

שחקו במשחקים שונים באגוזים בגדלים שונים, זוג או פרט, אני חופן, אומדן ועוד. ניתן לתת לילדים לחשוב על פעילויות.

- ניתן לפתוח את הפעילות בשירה, מחלקים לכל ילדי הגן או לילדי הקבוצה אגוזים ומקישים לפי הקצב בעזרת האגוז, ניתן להקיש על הרצפה, על השולחן, על הכסא או כל חפץ אחר.
- יושבים על הרצפה או סביב שולחן, כל ילד בתורו מכריז את שמו ומקיש את מספר ההברות או הצלילים והקבוצה חוזרת על השם ומספר ההקשות.
- מניחים את האגוזים על הרצפה מגלגלים מיד ליד במרחקים קטנים בהמשך מגדילים את המרחק ניתן להוסיף מניה, עד 20 או 50 ...
- מניחים כף יד פתוחה על האגוז ומגלגלים בצורה סיבובית את האגוז חשוב שכל פעולה הנעשית ביד ימין תעשה גם ביד שמאל.
- ניתן לסובב את האגוזים כמו סיבונים, טוב לפיתוח שרירי האצבעות.
- אפשר להוסיף ולתת לכל ילד צלחת ולנענע האגוז מימין לשמאל בתוך הצלחת או מדבקית אחת לשנייה ולדאוג שהאגוז לא ייפול.
- אפשר לסובב את האגוז צמוד ומסביב לצלחת פעם ביד ימין ופעם ביד שמאל.
- להקפיץ את האגוז בעזרת הצלחת או בעזרת כוס ולתפוס.
- **עובר עוצר חוזר** - הילדים יושבים במליאה ועליהם להעביר את האגוז מאחד לשני לפי סדר ישיבתם אפשר בעזרת אגוז אחד ואפשר בעזרת כמה אגוזים הילדים כל הזמן מכריזים עובר עובר... וכאשר הגננת/המורה מכריזה עוצר! או חוזר, הילדים משנים כוון.
- מי מגיע ראשון? נותנים אגוז לכל אחד משני הילדים שיושבים בקצוות המליאה - אחד בצד ימין ואחד בצד שמאל. הילדים מתחילים להעביר את האגוז ויוצרים תחרות איזה אגוז יסיים ראשון את סיבוב המסירות.
- הילדים יושבים בזוגות על הרצפה ומנסים לגלגל אחד לשני את האגוז עליהם להבחין כי נחוצה עוצמה מסוימת כדי להעביר לחבר את האגוז.



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

- לגלגל את האגוז על אברי הגוף או על החבר ובסימן מתחלפים.
- להניח את האגוז בין ירכי הילדים ולצעוד צמוד כך שהאגוז לא ייפול.
- הגננת/המורה מקישה מקצב מסוים והילדים עונים לה בעזרת האגוזים.
- משחק הפכים הגננת/המורה מקישה בקול הילדים מקישים בשקט וההיפך.
- האגוזים מונחים בפיזור על הרצפה והילדים צועדים ביניהם.
- קליעה למטרה כל הילדים עומדים סביב סלסלה וקולעים ממרחק לסל.
- לוקחים קופסה ריקה. מחלקים לכל משתתף 5 אגוזים (אפשר לצבוע אותם). מסמנים קו במרחק מהקופסה, מאותו קו צריך לקלוע את האגוזים לקופסה. המטרה: להכניס כמה שיותר אגוזים לקופסה.
- זורקים אגוזים לכיוון הקיר. המטרה: שהאגוז ינחת כמה שיותר קרוב לקיר.
- משעינים קרש באלכסון על הקיר (אפשר גם מגש, ספסל וכו'), מפזרים על הרצפה אגוזים. לכל ילד מספר אגוזים ומטרת כל ילד בתורו לגלגל את האגוז שלו על הקרש, תוך שהוא מכוון לאגוזים הפזורים על הרצפה. אם הוא פגע באגוז הוא מקבל אותו ואם לא האגוז נשאר על הרצפה. הילדים מנסים לצבור כמה שיותר אגוזים.
- קליעה למטרה - - מקבעים עצם שישים כמטרה ומנסים לפגוע בו ממרחק משתנה בעזרת אגוז. אפשר גם להשתמש ברגלי כיסא שישימו כשער ולבקש מהילדים לגלגל לתוכו את האגוזים. ניתן לנסות ולהכניס על ידי "בעיטה" באצבע המורה, כשהשער בנוי מאצבעות ידינו והמגרש הוא שולחן, או לזרוק אגוזים לגומות שיצרנו.

**טיפ:** יצירתיות! מתוך מגוון הפעילויות בחרי באלה החביבים עלייך ועל ילדי קבוצתך. ניתן להפוך את המשחקים למימד תחרותי על מנת ליצור עניין.



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

**מרשם לעוגת אגוזים לפסח**

(מצורף מרשם אורייני למרכז הבית בגן)

**נכין בזהירות עם הילדים.**

**המצרכים:**

2 ביצים

חצי כוס סוכר

שליש כוס שמן

חצי כוס מיץ תפוזים

כוס קמח תפוחי אדמה או קמח מצה

חצי כפית אבקת קינמון

3/4 כוס אגוזי מלך טחונים דק (כ-75 גרם)



**לציפוי:**

כף מלאה דבש/סירופ מיפל + 2 כפות מים חמים

חופן אגוזים טחונים.

**ההכנה:**

מחממים תנור מראש ל-180 מעלות ומשמנים תבנית אינגליש קייק או תבנית שקעים (מאפינס).

מערבבים את הביצים עם הסוכר (אפשר לערבב ידנית עם מטרפה או במיקסר ידני). מוסיפים שמן ומיץ תפוזים ומערבבים. מוסיפים קמח תופח, אבקת קינמון, אגוזים וקוקוס ומערבבים קלות עד לאיחוד החומרים.

יוצקים את התערובת לתבנית משומנת, או לשקעים אישיים (מאפינס) ואופים במשך 30-35 דקות, עד שקיסם יוצא נקי.

מערבבים כף מלאה של סירופ מיפל או דבש עם 2 כפות מים חמים ומזלפים מעל העוגה (בעודה חמה) בצורה אחידה. מפזרים מעל אגוזים טחונים.



**משרד החינוך**  
**המינהל הפדגוגי**  
**תכניות משלימות למידה**

## **משחקים לפסח**

### **חמץ - מצה**

#### **משחק לכלל הקבוצה**

##### **מטרת המשחק :**

לתפוס את שחקני הקבוצה היריבה מבלי להיתפס.

##### **מהלך המשחק :**

מתחלקים לשתי קבוצות.

מסמנים ארבעה קווי אורך מקבילים במרחק שווה של כמה מטרים זה מזה.

כל קבוצה מתיישבת באחד משני הקווים הפנימיים זו מול זו.

לקבוצה אחת ניתן כינוי "חמץ", ולשנייה "מצה".

מכריזים על אחד השמות.

הקבוצה שהכריזו בשמה רודפת אחרי הקבוצה השנייה, שנסה אל הקו החיצוני. תפיסת שחקן

מזכה את הקבוצה בנקודה. הקבוצות חוזרות לשבת, וחוזר חלילה.

**היבט ההתפתחותי :** פעילות מוטורית אינטנסיבית שמאפשרת פורקן מתח ודחפים בדרך

מקובלת. אם משתמשים בדרכי תפיסה שונות, מערב המשחק גם התנסות בפעילויות מגוונות,

שבמהלכן מתוודע המשתתף לכישורי גופו ולשליטתו הגופנית.

היבט רגשי חברתי - על הילד להיות מסוגל לקחת חלק במשחק תחרותי המבוסס על חוקים

קבועים, כשהניצחון הוא נחלת הקבוצה.

**טיפ:** אפשר לשנות את אופן הריצה : קפיצה על רגל אחת, קפיצות צפרדע, זחילה וכו'.

### **תופסת כנפי פרפר**

#### **משחק לכלל הקבוצה**

##### **מטרת המשחק :**

לתפוס את כנפי המשתתפים האחרים במשחק.

##### **מהלך המשחק**

מכינים פיסות בד צרות באורך של 50 ס"מ שישמשו ככנפיים. מחלקים לכל משתתף. יש **לתחוב**

הכנף או שתי כנפיים, אל תוך המכנסיים/חצאית מאחור (בלי לקשור) כך שישתלשל מטה. כולם

מתפזרים בשטח ומנסים לתפוס את כנפי האחרים תוך שמירה על הכנף שלך... (ממשיכים לשחק

גם אם כנפך נתלש). ברגע שכל הכנפיים נתלשו, בודקים למי יש הכי הרבה.

**טיפ:** אפשר לקבוע ילד אחד או שניים שישמשו כתופסים, וכל היתר יימלטו מפניהם.



משרד החינוך  
המינהל הפדגוגי  
תכניות משלימות למידה

## ארבע כוסות ועוד... משחק חברתי

פעילות לילדים קוראים(אפשר לשחק גם עם סמלים)

אביזרים:



כוסות ח"פ עמידות כמספר המשתתפים (בקבוצה קטנה 2 כוסות למשתתף)

חומרי צביעה וקישוט

קוביית משחק גדולה

פריט הפתעה..

פתקים עם שאלות ומשימות

פתקים ריקים ומכשירי כתיבה

מהלך הפעילות:

כל משתתף מקשט את הכוס שלו.

כל משתתף מחבר חידה או משימה כלשהי הקשורה לחג. ומכניס לכוס. (אפשר להעזר במדריך)

לכל כוס נכניס פריט קטן לייצוב ועניין.

נסדר את הכוסות במסלול לצעידה.

כל משתתף מטיל בתורו את הקובייה ומתקדם. כשהגיע לכוס- ישלוף את הפתק ויבצע את המשימה או יעשנה על השאלה.

ענה על השאלה- זכה בכוס ובתכולתה. לא ענה- ממתין לתור הבא.

במהלך המשחק המסלול מתקצר ....

המנצח- מי שברשותו מספר רב יותר של כוסות.

דוגמאות למשימות:

תאר בפנטומימה ילד מצרי שהצפרדעים השתלטו על ביתו.

הצג בפנטומימה את מכת כינים.

שתה במהירות שתיים מתוך 4 כוסות ליל הסדר(פטל)

מצא את החמץ המוחבא בחדר תוך דקה.

נא לשיר בית אחד מתוך מה נשתנה.

קלע אל הקערה אגוז אחד מתוך שלשה.

דוגמאות לשאלות:

תן 3 דוג' למאכלי חמץ.

מנה שני שמות לחג הפסח.

מדוע נקרא פסח בשם זה?

מדוע נקרא ליל הסדר בשם זה?

איזה מאכל מזכיר את הטיט?

מה יוצא דופן....

לשנה הבאה בירושלים הבנויה